

माणसामुळे वातावरणातील कार्बन डायऑक्साईड वायूचे प्रमाण वाढले. त्यामुळे 'ग्लोबल वॉर्मिंग' म्हणजेच तापमानात वाढ होते. हे सर्वांना पटवून देण्यासाठी शास्त्रज्ञांचा बराच वेळ गेला. ही

संकल्पना १८९६ साली मांडल्यानंतर त्याकडे दुर्लक्षच झाले. कार्बन डायऑक्साईडचे प्रमाण वाढल्यामुळे वातावरणाचे तापमान वाढत आहे, याचे पुरावे मिळत गेले. त्यासाठी विज्ञानाची होत गेलेली प्रगती उपयुक्त ठरली. त्यामुळे लोकांचा या संकल्पनेवर विश्वास बसू लागला. सूर्याकडून

पृथ्वीवर येणारी उष्णता आणि पृथ्वीवरून पुन्हा बाहेर फेकली जाणारी उष्णता मोजण्याच्या उपकरणाचा (इन्फ्रारेड स्पेक्ट्रोग्राफी) शोध लागला. मग संशोधकांचे काम सोपे झाले. या उपकरणावरून असे लक्षात आले की कार्बन डायऑक्साईड वायूमुळे बाहेर जाणारी उष्णता अडवली जाते व वातावरणाचे तापमान वाढते. याशिवाय हवामानाच्या अचूक नोंदी घेणारी उपकरणे तयार होत गेली. त्यांचाही हवामानात होणारे बदल समजून घेण्यासाठी उपयोग झाला. त्याच काळात अमेरिका व रशिया या देशांमध्ये वर्चस्वासाठी चढाओढ सुरू होती. त्यालाच शीतयुद्ध असेही म्हटले गेले. या शीतयुद्धाचा हवामानाच्या अभ्यासासाठी फायदा झाला. कारण

प्रश्न- ग्लोबल वॉर्मिंगची संकल्पना कोणत्या वर्षी पूर्णपणे स्वीकारली गेली?

(उत्तर- रविवार, ७ सप्टेंबरच्या अंकात)

आपले वर्चस्व प्रस्थापित करण्यासाठी हवामानाची जास्तीत जास्त माहिती असणे आवश्यक होते. त्यामुळे या संदर्भात जास्तीत जास्त अभ्यास होत गेला. त्यातून ग्लोबल वॉर्मिंगची कारणे

संकल्पनेचा स्वीकार

समजून घेण्यास मदत झाली. याशिवाय अंटार्क्टिक खंडावरील बर्फाचा अभ्यास झाला आणि पृथ्वीच्या हवामानात जुन्या काळात काय बदल झाले आहेत हेही समजले. याचाही उपयोग झाला. पुढे १९८८ साली हवामानबदल या विषयावरील आंतरराष्ट्रीय संघटना 'इंटर गव्हर्नमेंटल

पॅनेल ऑन क्लायमेट चेंज' (आयपीसीसी) हिची स्थापना झाली. या संस्थेने ग्लोबल वॉर्मिंगच्या संकल्पनेचा पाठपुरावा केला. त्यांच्या मदतीला पर्यावरणप्रेमीसुद्धा आले. त्यांनीसुद्धा ग्लोबल वॉर्मिंगची वस्तुस्थिती लोकांसमोर मांडली. अखेर २००१ साली तर जगातील जास्तीत जास्त देशांनी ही संकल्पना मान्य केली व तिचा स्वीकार केला.

थर्माकोल टाळा पर्यावरण सांभाळा

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ

Website: <http://mpcb.mah.nic.in>

प्रत्येक गुरुवारी ऑल इंडिया रेडिओच्या अस्मिता वाहिनीवर एका सकाळी ७.४० वा. जागर पर्यावरणाचा तज्ज्ञ : प्रा. विद्याधर वालावलकर मुलाखत : रविराज गंधे

